

Bilag 1

Undervisningsministeriet.

København, den 19. februar 1952.

I besvarelse af det ærede udvalgs i skrivelse af 14. d.m. stillede tre spørgsmål vedrørende videnskabsfonden skal jeg udtale følgende:

ad 1. Med henvisning til bestemmelsen i § 1, stk. 1, i forslag til lov om oprettelse af „Statens almindelige Videnskabsfond“ — hvorefter der under dette navn oprettes en fond til fremhjælpning af dansk videnskabelig forskning „navnlig på grundvidenskabernes område“ — spørges der om, hvilke områder af den samlede videnskabelige forskning der falder ind under grundvidenskaberne og — navnlig —, hvilke der falder udenfor.

Som svar herpå tjener, at der i bemærkningerne til lovforslagets § 1 er gjort rede for, hvad der forstås ved grundvidenskaber i modsætning til de andre sammesteds nævnte videnskaber. Efter samråd med fremstående videnskabsmænd er grundvidenskaberne her betegnet som de videnskaber, der uden direkte hensyn til praktiske formål søger at udbyde vor viden om naturen og menneskelivet og derfor omfatter a) matematikken og de rene naturvidenskaber, d. e. samtlige naturvidenskaber med undtagelse af de nedenfor nævnte anvendte videnskaber, b) de humanistiske fag, hvor til her regnes de historiske, sprogvidenskabelige, filosofiske og teologiske.

De anvendte videnskaber omfatter efter anmærkningerne den forskning, som i forbindelse med de fundamentale naturvidenskaber virker for praktiske formål, nemlig lægevidenskab, tekniske videnskaber samt jordbrugs- og veterinærvidenskab.

En nøjere definition af grænsen mellem grundvidenskaber og anvendte videnskaber er det ikke muligt at give rent teoretisk, men ministeriet har fra Carlsbergfondet bragt i erfaring, at det i praksis, når ansøgninger om støtte til videnskabelige opgaver bedømmes, aldrig volder vanskelighed at afgøre, om en opgave henhører under det ene eller det andet af disse to områder indenfor videnskaben.

Som den tredje under formålet for fonden henførte videnskabsgruppe nævnes endelig i bemærkningerne samfundsvidenskaberne, nemlig jura, økonomi, politisk videnskab og sociologi. Om disse videnskaber, der ligeledes ligger udenfor grundvidenskabernes felt, hedder det på det anførte sted, at de knytter sig nær til de humanistiske videnskaber.

ad 2. Herunder er der rejst det spørgsmål, om undervisningsministeren kan tænke sig andre fremgangsmåder til fremskaffelsen af de til opfyldelse af lovforslagets formål nødvendige midler end den foreslåede statsforskrivning på 50 mill. kr. — og i bekræftende tilfælde hvilke.

Heroverfor skal jeg oplyse, at ministeriet har overvejet, om der skønnedes at være mulighed for ad andre veje end ved bevilling fra statens kasse at fremskaffe de fornødne midler til opfyldelse af lovforslagets formål. Der foreligger for ministeriet en eller to løseligt angivne planer om tilvejebringelse af støtte til videnskaben på anden måde, men ministeriet har ikke ment at ville omtale disse, da man anser det for aldeles usikkert, om de vil kunne indgå i en planmæssig ordning af en sådan art, som videnskabens behov kræver.

Det har været regeringens hensigt, at det skal være en regulær, konstant ydelse, som fra statens side stilles til rådighed til forbedring af videnskabens forhold. Henlæggelse af en statsforskrivning som foreslået i lovforslaget er den vej, finansministeren, støttende sig til finansministeriets embedsmænd, har givet anvisning på. Jeg mener derfor ikke at kunne foreslå anden fremgangsmåde til midlernes fremskaffelse.